

Tıpta Uzmanlık Sınavı Temel Hekimliği Ne Kadar Ölçer?

How Much Does the Medical Specialization Exam Measure Basic Medicine?

Serkan AYDOĞAN* (ORCID: 0000-0002-6158-8376)

Ahmet KESKİN* (ORCID: 0000-0001-8986-4742)

*Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara, TÜRKİYE

Sorumlu Yazar: Serkan AYDOĞAN, E-Posta: serkan.aydogan@outlook.com.tr

Özet

Amaç: Uzmanlık eğitimi almak isteyen doktorlar, Tıpta Uzmanlık Sınavı'na (TUS) girmek zorundadırlar. Bu nedenle mezuniyet öncesi tıp eğitimlerinin son dönemlerinde TUS'a çalışmaktadırlar. Fakat TUS'un içeriği Ulusal Çekirdek Eğitim Programı (UÇEP) ile belirlenen mezuniyet öncesi tıp eğitimi içeriğinden farklıdır. Bu nedenle TUS'a hazırlanan hekimler, temel hekimlik bilgilerini göz ardı etmektedirler. Bu çalışmada TUS'un mezuniyet öncesi tıp eğitiminin esas hedefi olan temel hekimliği ne kadar ölçtüğünün belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmamız bu konuda yapılan ilk araştırmadır.

Anahtar sözcükler:

Tıpta Uzmanlık Eğitimi Giriş Sınavı, Ulusal Çekirdek Eğitim Programı, Temel Hekimlik

Keywords:

Medical Specialization Entrance Examination, National Core Education Program, Basic Medicine

Gönderilme Tarihi

Submitted: 17.01.2022

Kabul Tarihi

Accepted: 26.04.2022

Yöntem: Bu çalışmada betimsel tarama modeli ve doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini ise 2009-2018 yılları TUS klinik bilimler soruları oluşturmaktadır. Araştırmaya 2009-2018 temel tıp bilimleri TUS soruları ve 2019- 2020 yıllarında sorulan tüm TUS soruları dahil edilmemiştir. Bu örneklemden ulaşılabilen 2280 soru Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı öğretim üyelerinden oluşturulan bir komisyon tarafından değerlendirildikten sonra elde edilen veriler SPSS 23.0 paket programı ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Çalışmada 3 ayrı öğretim üyesinden, tüm soruları temel hekimliği ölçme derecelerine göre 0-9 arasında puanlandırmaları istendi. 3 öğretim üyesinin verdikleri puanların ortalaması 1,64±3,02 olarak bulundu. Her 3 öğretim üyesi de 1622 adet soruya 0 puan, 177 adet soruya tam puan olan 9 vermişlerdi. Ortalama puanların sınavlara göre değişimi incelendiğinde en yüksek puan ortalaması 3,2 puan ile 2009

yılıın ilkbahar TUS'u olduğu görüldü. En düşük puan ortalaması ise 0,8 puan olarak 2018 sonbahar TUS'u olmuştur. Üç öğretim üyesinin bağımsız olarak verdikleri puanların birbiriyle uyumlu olduğu ve pozitif yönde anlamlı derecede kuvvetli korelasyon gösterdiği görüldü ($r=0,970$; $p<0,001$).

Sonuç: Mezuniyet öncesi eğitim UÇEP ile standardize hale getirilmeye çalışılsa da araştırmamız sonucunda TUS'ta sorulan soruların içeriğinin, UÇEP ve dolayısıyla temel hekimlik ile bağdaşmadığı görülmüştür. Yıllar ilerledikçe temel hekimliği ölçen soruların yerini branşların detay bilgilerini içeren sorular aldığı saptanmıştır. Bu durumun mezuniyet öncesi tıp eğitimi öğrencilerinin temel hekimlik yeterliliği edinmesinin önünde bir engel teşkil edeceğini düşünmekteyiz.

Abstract

Aim: Doctors who want to receive expertise training have to take the Medical Specialty Exam (TUS).

Künye: Aydoğan S, Keskin A. Tıpta Uzmanlık Sınavı Temel Hekimliği Ne Kadar Ölçer? Tıp Eğitimi Dnyası. 2022;21(64):42-49

That's why they have to study for TUS in the last period of their undergraduate medical education. However, the content of TUS is different from the undergraduate medical education content (UÇEP) which is determined by the national core education program. This situation causes physicians preparing for TUS to ignore basic medical knowledge. This study aims to determine how much TUS, which is the main purpose of undergraduate medical education, measures basic medicine. Our study is the first research on this subject.

Methods: *In this study, a descriptive scanning model and document analysis method were used. The sample of the study consists of TUS clinical science questions belonging to the years 2009-2018. The 2009-2018 basic medical sciences TUS questions and all TUS questions asked in 2019-2020 were not included in the study. After the 2280 questions that could be reached from this sample were evaluated by a commission formed by the faculty members of Ankara Yıldırım Beyazıt University Faculty of Medicine, Department of Family Medicine, the data obtained were analyzed with the SPSS 23.0 package program.*

Results: *In the study, 3 different faculty members were asked to score all questions between 0 and 9 according to the degree of basic medicine measurement. The average of the scores given by the three faculty members was found as 1.64 ± 3.02 . All 3 faculty members gave 0 points to 1622 questions and 9, which is considered full points, to 177 questions. When the change in the average scores according to the exams was examined, it was seen that the highest average score was the spring TUS of 2009 with 3.2 points. The lowest score was the 2018 autumn TUS, with a score of 0.8. It was seen that the scores given by the three faculty members independently were compatible with each other and showed a strong positive correlation ($r=0,970$; $p < 0.001$).*

Conclusions: *Even though undergraduate education is tried to be standardized with the National Core Education Program (UCEP), as a result of our research, it has been seen that the content of the questions asked in TUS is incompatible with UÇEP and therefore basic medicine. As the years progressed, it was determined that the questions measuring basic medicine were replaced by questions containing detailed information of the branches. We think that this situation will constitute an obstacle for undergraduate medical education students to acquire fundamental medical proficiency.*

GİRİŞ

Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi'nin (ÖSYM) açıkladığı verilere göre, ülkemiz tıp fakültelerinin 2018 yılındaki toplam kontenjanı on dört bindir (1). Yine 2018 yılında TUS'a toplamda on iki bin öğrenci girmiştir (2). Mezuniyet öncesi tıp eğitimi tamamlamış olan pratisyen hekimler uzmanlık eğitimine hak kazanabilmek için TUS'a girmek zorundadır (3). Bu durum bize mezun olan öğrenciler açısından TUS'un ne kadar önemli bir sınav olduğunu göstermektedir. TUS, günümüzde her yıl şubat ve ağustos aylarında olmak üzere yılda iki kez ÖSYM tarafından ulusal çapta yapılmaktadır. Mezuniyet öncesi eğitimi tamamlamış ve TUS'ta belirli bir sıralamaya girmiş pratisyen hekimler, sıralamaları doğrultusunda istedikleri branşlarda tercih yapma hakkı kazanmaktadır. Bu yapısı itibarıyla TUS, ülkemizde yapılan

diğer büyük sınavlar gibi bir sıralama sınavıdır. TUS'un bir sıralama sınavı olması sebebiyle sorulan sorular, gün geçtikçe, temel hekimlikle ilgili bilgilerden ziyade branşların detay bilgilerini içermektedir. Branşların "textbook" olarak adlandırılan kaynak kitaplarının detaylarından sorulan bu soruların içeriği, mezuniyet öncesi tıp eğitiminde geçen temel hekimlik bilgilerinden uzak bilgilerden oluşmaktadır.

Ülkemizde, tıp fakültelerinin sayısındaki artışa paralel olarak, mezuniyet öncesi tıp eğitiminin standardizasyonu ihtiyacı doğmuştur. Bu ihtiyaçtan yola çıkılarak, mezuniyet öncesi tıp eğitiminin iyileştirilmesi, temel standartların sağlanması için UÇEP oluşturulması planlanmış ve çalışmalara 2001 yılında başlanmıştır. 02 Şubat 2002 tarihinde Tıp-Sağlık Bilimleri Eğitim Konseyince, UÇEP

kabul edilmiş ve 2003-2004 eğitim-öğretim yılıyla birlikte uygulamaya konulmuştur (4). UÇEP 2014'te güncellenmiş ve 6 yılda bir güncellenmesi için karar alınmıştır (5). Günümüzde, tıp fakültelerinde verilecek eğitimin ve temel tıp uygulamalarının içeriği UÇEP tarafından belirlenmektedir. UÇEP-2020'de ülkemiz tıp fakültelerinde verilen eğitimin bu programın en az %70'ine uyumlu olması gerektiği belirtilmiştir (6).

Aile hekimliği eğitim mevzuatı ve UÇEP karşılaştırılmalı olarak incelendiğinde çok benzer bir tablo izlenmektedir. Ayrıntılı olarak bakıldığında ise görülmektedir ki; UÇEP-2020 de bulunan çekirdek hastalıklar ve klinik problemler başlığı altındaki 342 alt başlık, Tıpta Uzmanlık Kurulu Müfredat Oluşturma ve Standartları Belirleme Sistemi (TUKMOS) tarafından yayımlanan Aile Hekimliği çekirdek müfredatı klinik problemleri ile benzerlik göstermektedir (5). Bu nedenle, Aile Hekimliği Anabilim Dalı öğretim üyelerinden oluşan bir komisyonun TUS'un içeriği hakkında yapılacak bir değerlendirmeyi gerçekleştirmesi anlamlı olacaktır.

Özetle çalışmamızın amacı, mezuniyet öncesi tıp eğitimi alan öğrencilerin eğitim hayatlarında büyük yer kaplayan ve uzmanlık eğitimine giriş için zorunlu olan TUS'ta sorulan soruların, temel hekimlikle uygunluğunu UÇEP ışığında tespit etmektir. Ölçme ve değerlendirmenin ne durumda olduğunun belirlenmesi için ilk adım olarak yapılan bu çalışma ile ileride yapılacak çalışmalar için bir temel oluşmuş olacaktır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Bu çalışmada betimsel tarama modeli ve doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın hedef evrenini son 10 yılın TUS klinik bilimler soruları oluşturmaktadır. ÖSYM, 2019 ve 2020 TUS sorularının sadece %10'unu açıklamıştır. Bu nedenle araştırmanın ulaşılabilir evreni ise, 2009-2018 yılları arasında yapılan TUS klinik bilimler soruları olarak seçilmiştir. Araştırmaya 2009-2018

yılları arasında yapılan TUS temel bilimler soruları dâhil edilmemiştir. Araştırmanın örneklemini ise 2009-2018 yılları TUS klinik bilimler soruları oluşturmaktadır. Bu örneklemden ulaşılabilen 2280 soru araştırma kapsamında değerlendirilmiştir. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından resmi ÖSYM sitesinde açıklanmış olan 2009-2018 yılları arasındaki çıkmış TUS klinik sorularının elde edilmesiyle toplanmıştır. Araştırmamızda, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı öğretim üyelerinden oluşturulan komisyon değerlendirme yapmıştır. Tek kör yapılan bu çalışmada soruları değerlendiren öğretim üyeleri, soruların soruldukları yılları bilmeden ve ayrı ayrı olarak değerlendirdiler. 0 puan temel hekimlikle tamamen alakasız olarak tanımlanmıştır. Temel hekimlikle alakalı sorular ise 1-9 puan olarak puanlanmıştır. 0 puan alan sorular ve 1-9 puan alan sorular olarak iki kategorik veri tanımlanmıştır. Kategorik veri olarak 0 puan temel hekimlikle tamamen uyumsuz olarak kabul edilmiştir. 1-2 ve 3 puan alan sorular düşük seviye, 4-5-6 puan alan sorular orta seviye, 7-8-9 puan alan sorular ise yüksek seviye temel hekimlik ölçümünü belirtmektedir. 1-9 puan arasındaki veriler ayrıca numerik veri olarak tanımlanmıştır. Değerlendirme formları ile UÇEP-2020 de bulunan 640 maddelik bir çekirdek hastalık listesi, soruları değerlendiren öğretim üyelerine ek olarak verilmiştir. Değerlendirme sonrasında toplanan veriler yıllara göre yeniden düzenlenmiş ve istatistiksel analizi yapılmıştır. Çalışmanın istatistiği yapılırken tanımlayıcı istatistiklerde numerik veriler ortalama ve standart sapma, kategorik veriler ise sayı ve yüzde olarak verildi. Verilerin dağılımına histogram grafikleri ile bakıldı. Çoklu numerik veri analizinde One Way Anova testi kullanıldı. Numerik verilerin arasındaki ilişkiye Pearson korelasyon analizi ile bakıldı. P anlamlılık değeri <0,05 olarak kabul edildi. Analizlerde SPSS 23.0 paket programı kullanıldı.

BULGULAR

Tüm soruların temel hekimliği ölçme derecesi ortalaması birinci öğretim üyesinde $1,72\pm 3,13$, ikinci öğretim üyesinde $1,67\pm 3,24$, üçüncü öğretim üyesinde ise $1,56\pm 3,02$ olarak hesaplandı. Ayrıca üç öğretim üyesinin

verdikleri puanların ortalaması da $1,64\pm 3,02$ olarak bulundu (Tablo 1). Her üç öğretim üyesi de 1622 (%71) adet soruya 0 puan vermişlerdi ve 177 (%8) adet soruya tam puan olan 9 vermişlerdi.

Tablo 1. Öğretim Üyelerinin Verdikleri Puanların Ortalama, Standart Sapma, Minimum ve Maksimum Değerleri

	n	Minimum	Maksimum	Ortalama	Std. Sapma
Öğretim Üyesi 1 Puanı	2280	0	9	1,72	3,13
Öğretim Üyesi 2 Puanı	2280	0	9	1,67	3,24
Öğretim Üyesi 3 Puanı	2280	0	9	1,56	3,05
Öğretim Üyelerinin Ortak Puanı	2280	0	9	1,64	3,02

Soruların %8'inin tam puan aldığı görülmektedir. Geri kalan %20'lik kısım ise diğer puanlarda dağılmıştır. Bu dağılımı numerik veri olarak incelediğimizde medyanı 0

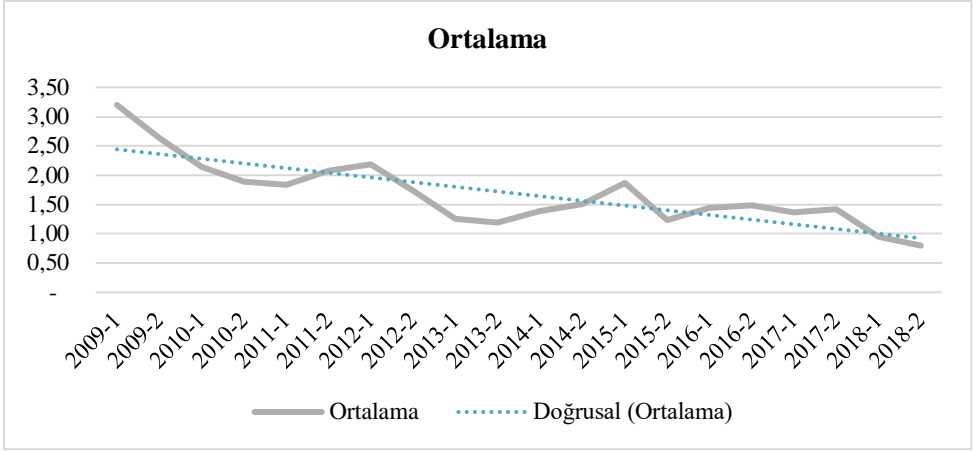
olduğu ve standart sapmanın yaklaşık 3 olduğu göze çarpmaktadır. Öğretim üyelerinin ortak puanı ile yapılan bu kategorik veriler tabloda gösterilmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Sınavlara Göre Soruların Kategorik Değerlendirilmesi

Sınav Yılı-Dönemi	Yüksek %	Orta %	Düşük %	Sıfır %
2009-1	30,7	6,3	8,7	54,3
2009-2	23,7	7,3	6,7	62,3
2010-1	20,7	6,3	7,3	65,7
2010-2	16	8,7	6,7	68,7
2011-1	16,7	7,3	7,7	68,3
2011-2	19,3	7	7	66,7
2012-1	21,7	5,6	6,9	65,8
2012-2	16,9	4,2	8,1	70,8
2013-1	10,8	6,9	1,1	81,1
2013-2	10	5	3,1	81,9
2014-1	12,8	3,9	3,1	80,3
2014-2	13,6	5	5,8	75,6
2015-1	16,9	7,2	7,2	68,6
2015-2	10,3	2,8	1,9	85
2016-1	13,9	4,2	3,1	78,9
2016-2	13,1	5,3	5,8	75,8
2017-1	11,9	4,2	6,9	76,9
2017-2	11,7	3,9	7,5	76,9
2018-1	7,8	3,9	4,4	83,9
2018-2	5,8	4,2	4,2	85,8

Ortalama puanların sınavlara göre değişimi incelendiğinde 2009 yılının ilkbahar TUS'unun puan ortalaması 3,2 olduğu görüldü. Aynı zamanda bu en yüksek puan ortalaması bu yılda

izlendi. En düşük puan ortalaması ise 0,8 puan olarak 2018 sonbahar TUS'u olmuştur. Yıllar arasındaki bu değişim istikrarlı bir düşüş grafiğinde izlenmektedir (Şekil 1).

Şekil 1. Ortalama Puanlamanın Sınavlara Göre Değişimi

Öğretim üyelerinin verdiği puanların ortalamasında yapılan çoklu Anova testinde anlamlı fark olduğu izlenmiştir. Yıllar arasında oluşan puan değişimini saptamak için Post-Hoc Tam Hane test analizi yapılmıştır. Yıllar içerisinde en yüksek puan alan 2009 yılı puanı

ile 2010,2011 ve 2012 yılları puanları karşılaştırıldığında anlamlı değişim olmadığı, 2013'ten, 2018 yılına kadar olan puanların 2009'dan anlamlı düşük olduğu görüldü (Tablo 3).

Tablo 3. Ortalama Puanlamanın Post-Hoc Tam Hane Test Analizi

	Yıl	Yıllar	p	%95 Güven Aralığı	
				Alt Sınır	Üst Sınır
Öğretim üyeleri Ortak Puanı	2009	2010	0,360	-0,23	2,04
		2011	0,226	-0,17	2,08
		2012	0,202	-0,15	2,05
		2013	>0,001	0,64	2,73
		2014	>0,001	0,39	2,53
		2015	0,002	0,29	2,43
		2016	>0,001	0,38	2,51
		2017	>0,001	0,47	2,57
		2018	>0,001	1,05	3,03

Her üç öğretim üyesinin sorulara verdiği ölçme derecesi puanları birbiriyle korelasyon testleri ile değerlendirildi. 1. öğretim üyesi ile 2. öğretim üyesi puanları arasında pozitif yönde anlamlı derecede kuvvetli korelasyon mevcuttu ($p<0,001$; $r=0,879$). 1. öğretim üyesi ile 3. öğretim üyesi puanları arasında pozitif yönde anlamlı derecede kuvvetli korelasyon mevcuttu ($p<0,001$; $r=0,931$). 2. öğretim üyesi ile 3. öğretim üyesi puanları arasında pozitif yönde anlamlı derecede kuvvetli korelasyon mevcuttur ($p<0,001$; $r=0,970$).

TARTIŞMA

Birinci basamak temelli sistemlerin gelişmesindeki süreç bize göstermiştir ki organ ve hastalıklarla uğraşmak sadece komplikasyonların takibinde boğulup işin özü olan insanı ve sağlıklı yaşamı unutturmaktadır. Kronik hastalıkların oluşmasının önlenmesi ve birinci basamak tedavisi daima sağlıklı yaşam tarzı değişiklikleri ile olmuştur. Bunun dışında birinci basamağın önem verdiği konular içerisinde bulaşıcı hastalıklardan korunma, çocuk sağlığı, aile planlaması olmasına rağmen bu konularda bir bilgi eksikliği göze çarpmaktadır (7).

Mezuniyet öncesi tıp eğitiminin ve dolayısıyla sağlığın geliştirilmesi üzerine çalışmalar ve standardizasyonlar uzun yıllardır gündemde olan bir konudur (8). Bu konu ile ilgili yurtdışı çalışmaları incelenerek birinci basamak temelli fikirler ışığında UÇEP oluşturulmuş ve UÇEP-2020 mezuniyet öncesi tıp eğitiminin en az %70'ini oluşturmak üzere üniversitelerarası kurul tarafından kabul edilmiştir (9).

TUS, her ne kadar mezuniyet öncesi tıp eğitiminde ön planda değil gibi gözükse de gerek tıpta uzmanlaşmanın ilk adımı olması nedeniyle, gerekse tıp alanında ülke çapında bir sınav olması nedeniyle, mezuniyet öncesi tıp eğitiminde önemli bir rol oynamaktadır. Eğitim bilimleri alanında yapılan araştırmalara göre eğitimde müfredat ve eğitimin yapılış şekli kadar sınavların müfredata uyumlu olması da önem taşımaktadır (10).

Çalışmamızda 2009-2018 yılları arasında sorulan 2280 klinik TUS sorusunun değerlendirilmesi sonucunda, soruların %71'i uzmanlarımız tarafından 0 puan alması neticesiyle temel hekimliğin ölçülmesi ile alakasız olduğu gösterilmiştir. Yine her 3 öğretim üyesi de 177 adet soruya tam puan olan 9 vermiş olması soruların %8'inin tam puan aldığını göstermektedir. Geri kalan %20'lik kısım ise diğer puanlarda dağılmıştır. Kategorik verilerin dağılımı yıllara göre incelendiğinde yıllar ilerledikçe yüksek derecede temel hekimliği ölçen soruların azaldığı ve temel hekimliği hiç ölçmeyen soruların arttığı görülmektedir (Tablo 2). Ayrıca 3 öğretim üyesinin verdikleri puanların ortalaması da 9 puan üzerinden $1,64\pm 3,02$ olarak bulunmuştur (Tablo 1). Bu durum bize göstermektedir ki TUS temel hekimliği ölçmemektedir. TUS'a hazırlanan öğrenciler ise temel hekimlik bilgilerini pekiştirmek yerine branşların detay bilgilerini ezberlemeye çalışmaya yönelmektedir.

TUS'ta sorulan soruların içeriğinin değerlendirildiği ve bu çalışmaya benzerlik gösterebilecek çalışmalar incelendiğinde uzmanlık eğitime geçiş sınavı olan ülkelerden İspanya'da yapılmış çalışmalar göze çarpmaktadır. İspanyol Tıpta Uzmanlığa Giriş Sınavı (MIR) açısından yapılan çalışmalar incelendiğinde, sorulan soruların içeriğinin temel hekimliği ölçme düzeyi hakkında bir çalışma yapılmamıştır. Başka bir çalışmada ise testin güvenilirliği değerlendirilmiştir. 2009-2013 yılları arasında 1143 sorunun değerlendirildiği bu çalışmada en az bir teknik kusuru olan soruların oranları %68 ile %72 arasında değişmekte olduğu belirtilmiştir. Son 5 yılda teknik kalitede iyileşme olduğu izlenen bu çalışma göstermektedir ki İspanyol MIR için aynı endişeler mevcuttur ancak soruların içeriğinden ziyade kalitesi üzerinde daha çok durulmaktadır (11).

Ülkemiz için düşünüldüğünde tıpta uzmanlık eğitimi kontenjan sayısı; gerek ülkenin bazı branşlarda yeterli uzman doktor sayısına

ulaşılması, gerekse uzmanlık eğitim kadrolarının belirli bir asistan sayısına eğitim verebilecek kapasitede olması nedeniyle sınırlı bir sayıda kalmaktadır. Bu sınırlı kontenjan TUS'un yapısını önemli ölçüde belirlemektedir. Sınavda sorulacak soruların seçiciliğini artırmak için kullanılan yöntemlerden bir tanesi soruların zorluğunu artırma yöntemidir (10).

Detay bilgilerin sorulması, soruların zorluğunu artırmanın ilk akla gelen yöntemi olması doğaldır. Ayrıntı bilgiler genellikle branşların kaynak kitaplarının detaylarında bulunan bilgilerden oluşmaktadır. Bu ezber gerektiren detay bilgiler bir sınavda sorulduğunda, sorulan bu detay bilgi sonraki sınavlar için seçiciliğini kaybetmektedir. Bu durum ise kaçınılmaz olarak yıllar ilerledikçe sorulan soruların daha detay bilgi içeren sorulara doğru evrilmesini gerektirir. Bu bağlamda, çalışmamızda öğretim üyelerinin, sınavlara verdiği ortalama puanlar incelendiğinde, değerlendirme puanları yıllar ilerledikçe düşme eğilimindedir (Şekil 1). Daha detaylı incelendiğinde ise uzmanların sıfır verdiği sorular artmakta, yedi veya daha üzeri puan verilen sorular azalmakta olduğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında temel hekimlik ile alakası olmayan detay sorular yıllar geçtikçe artmakta ve temel hekimliği ölçen soruların yerini almaktadır (Tablo 2). 2017'den sonra ortak müfredatının yani UÇEP'in kabul edilip uygulanmasına rağmen en düşük puanın 2018 yılında alınması ya üniversitelerin UÇEP'e uyumsuz olduğunu ya da sınavların uygunsuz olma ihtimalini ortaya çıkarmaktadır.

Çalışmanın tartışma açısından eksik, genel açıdan güçlü tarafı ise ülke çapında ilk defa TUS'u değerlendiren bir çalışma olması sebebiyle çalışma verilerini tartışma kısmında karşılaştırılacak ülkemizde yapılan başka bir çalışma olmamasıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) tarafından Meclis Araştırması açılması planlanmış olmasına

rağmen soruların hangi kurum ve kimler tarafından hazırlandığı konusunda net bir bilgi bulunmamaktadır (12). Soruları denetleyenler içerisinde Aile hekimliğinden hocaların bulunma durumu da net değildir. TUS'un içeriğinin standardizasyonu ile ilgili UÇEP-2014'te bir komisyon kurulması kararlaştırılmıştır. TUS-ÇEP ismi ile planlanan bu komisyon sadece plan aşamasında kalmış ve herhangi bir çalışma yapılmamıştır. UÇEP-2020'de TUS-ÇEP komisyonu ile ilgili herhangi bir ilerleme kaydedilmediği görülmektedir.

SONUÇ

TUS temel hekimliği ölçmemektedir. Çoğunlukla, branşların textbook ismi verilen, kaynak kitaplarında bulunan detay bilgiler sorulmaktadır. Mezuniyet öncesi tıp eğitiminin ülke genelinde total ölçme ve değerlendirmesi olarak nitelendirilebilecek bir sınav olan TUS'ta sorulan soruların içeriği nedeniyle mezuniyet öncesi tıp eğitimi etkilenmektedir. TUS'un UÇEP doğrultusunda yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Bu nedenle soruların hazırlanmasında, sağlığın neredeyse %95'ten fazlasını ilgilendiren ana/temel konulara odaklanacak ekiplerden (aile hekimliği, acil tıp, iç hastalıkları, çocuk sağlığı ve hastalıkları, kadın hastalıkları ve doğum, ruh sağlığı ve hastalıkları) oluşturulması düşünülebilir ya da oluşturulmuş soruların denetlenmesinde Aile Hekimliği Anabilim Dalının fikrinin alınması faydalı olabilir. Ayrıca UÇEP gibi programlarda ya da TUS-ÇEP gibi komisyonlarda birinci basamak yaklaşımına sahip olması nedeniyle aile hekimliğinin merkezde olması akılcı olacaktır. TUS ile mezuniyet öncesi tıp eğitimi tamamlayan hekimler, hangi branşa yerleşirlerse yerleşsin, hekimliğin temellerinden uzak ve hastalıkların ayrıntılarında kalacaktır. Bu durum da sağlık sistemindeki sorunları çözülemeyecek bir karmaşaya sürüklemeye devam edecektir.

Teşekkür

Çalışmadaki katkılarından dolayı Prof. Dr. Yusuf Üstü'ye, Dr Öğr. Üyesi Basri Furkan Dağcıoğlu'ya, Abdulkadir Kaya'ya ve Samet Basri Taşlı'ya teşekkür ederiz. Bu çalışma 15. Ulusal Aile Hekimliği Güz Okulu kongresinde sözlü sunum olarak sunulmuş ve ikincilik ödülü almıştır.

KAYNAKLAR

1. Medimagazin. Yıllara göre tıp fakülteleri kontenjanları: 'Artmaya devam ediyor' 2018 <https://www.medimagazin.com.tr/hekim/tip-egitimi-tus/tr-yillara-gore-tip-fakulteleri-kontenjanlari-artmaya-devam-ediyor-2-22-78944.html> (Erişim tarihi: 08.01.2022).

2. ÖSYM. TUS 1. Dönem Sonuçlarına İlişkin Sayısal Bilgiler 2018 <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2018/TUSILKBAHAR/TRSayısalBilgiler15032018.pdf> (Erişim tarihi: 08.01.2022).

3. ÖSYM. TUS: Tıpta Uzmanlık Giriş Sınavı 2017 <https://www.osym.gov.tr/TR,4518/temel-ilkeler-ve-kosullar.html> (Erişim tarihi: 08.01.2022).

4. Bulut A. Bir haber: Ulusal Çekirdek Eğitim Programı Oluşturuldu. Tıp Eğitimi Dünyası. 2003;13(13).

5. Mezuniyet Öncesi Tıp eğitimi Ulusal Çekirdek Eğitim Programı 2020 https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Ulusal-cekirdek-egitimi-programlari/mezuniyet-oncesi-tip-egitimi-cekirdek-egitimi-programi.pdf Erişim tarihi: 08.01.2022).

6. Tıpta Uzmanlık Kurumu. Aile Hekimliği Uzmanlık Eğitimi Çekirdek müfredatı 2019 <https://dosyamerkez.saglik.gov.tr/Eklenti/34104.ailehekimligimufredatv24pdf.pdf?0> (Erişim tarihi: 08.01.2022).

7. Dikici MF, Kartal M, Alptekin S, Çubukçu M, Ayanoğlu AS, YARIŞ F. Aile hekimliğinde kavramlar, görev tanımı ve disiplininin tarihçesi. Türkiye Klinikleri J Med Sci. 2007; 27:412-8.

8. Türk Tabipler Birliği. Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Raporu 2008. https://www.ttb.org.tr/kutuphane/mote_2008 (Erişim tarihi: 08.01.2022).

9. CEP UCGU. Tıp Fakültesi-Ulusal Çekirdek Eğitim Programı-2020. Tıp Eğitimi Dünyası. 2020;19(57):1-146.

10. Güler N. Eğitimde ölçme ve değerlendirme. Ankara: Pagem Akademi; 2011.

11. Rodríguez-Díez MC, Alegre M, Díez N, Arbea L, Ferrer M. Technical flaws in multiple-choice questions in the access exam to medical specialties (“examen MIR”) in Spain (2009–2013). BMC medical education. 2016;16(1):1-8.

12. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Meclis Araştırması <https://www2.tbmm.gov.tr/d22/10/10-0080.pdf> (Erişim tarihi: 08.01.2022).